

Tilrettelegging i skolen

- Livø Nyhus, spesialpedagog
og
- Gunnbjørg Aune, ergoterapeut

Hva sier Opplæringsloven?

- Alle elever har rett og plikt til opplæring.
- Alle elever skal ha et likeverdig opplæringstilbud
- Elevene skal ha et tilfredsstillende utbytte av opplæringa
- Plikt til å samarbeide med andre instanser når det er til barnets beste

Helsehjelp i skolen

- Dekke grunnleggende behov
 - Utvikle god psykososial helse
 - Vedlikeholde ferdigheter
og forebygge skjevutvikling
eller skade
- Behandle sykdomsrelaterte
symptomer

Tilpasset opplæring – hva er det egentlig?

Opplæringsloven kap 11:

”Opplæringen skal tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte eleven, lærlingen og lære kandidaten”.

Tilpasset opplæring er tilrettelegging som skolen gjør for å sikre at alle elever får best mulig utbytte av den ordinære opplæringen.

(Udir)

Tilpasninger som gruppe- og individuelle tiltak

Fra Udir:

Individuell tilrettelegging

kap11

Personlig assistanse

Kommunen/fylkeskommunen
fatter vedtak

Fysisk tilrettelegging og tekniske
hjelpemidler

Kommunen/fylkeskommunen
fatter vedtak

Individuelt tilrettelagt opplæring

Sakkyndig vurdering
fra PPT

Kommunen/fylkeskommunen
fatter vedtak

Kommunen/
fylkeskommunen
skal fatte vedtak
eller hente inn en
vurdering fra
PPT

Videregående skole

Skolemiljø som fremmer trivsel

Opplæringsloven §12:

«Alle elever har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, inkludering, trivsel og læring»

innebærer fellesskap, deltagelse, medvirkning og utvikling.

- Fysisk tilgang til klassens/ gruppas fellesskap
- Mulighet til å bidra inn i fellesskapet
- Mulighet til å si sin mening om egen opplæring
- Deltakelse i læringsaktiviteter
- Deltakelse i det sosiale fellesskapet
- Sosialt og faglig læringsutbytte for alle

Elevers beste (Kap 10)

«Ved handlingar og avgjerder som vedkjem elevar, skal kva som er best for eleven, vere eit grunnleggjande omsyn».

I alt som gjelder eleven selv skal hen bli hørt og lyttet til. Meninger skal vektlegges etter alder og modenhet i hele beslutningsprosessen som angår eleven(e).

Skolen skal samarbeide med foreldrene

Elevers plikt å delta i undervisningen. Fravær skal følges opp fra 1st. dag

Noen utfordringer i skolehverdagen

- Smerter og slitenhet
 - Det kan være vondt å sitte stille
 - Kulde kan påvirke smerter
 - De kan blir fortære trette enn klassekameratene
 - Trenger mer tid til å hente seg inn igjen
- Holde samme tempo
- Dagsformen kan variere
- Nedsatt syn- og hørsel er krevende
- Nok tid til å spise

Kartlegge behov for tilrettelegging

- Overgangene
 - Barneskole - Ungdomsskole - Videregående
- Bytte av klasserom
- Nye fag
- Nye hjelpemidler
- Utedager og leirskole

Gode arbeidsstillinger

Jevnlig vurdering av bord og stol

- Bord høyderregulering, variere stå/sitte
 - Utsparing kan gi bedre støtte for underarmene
 - Krok til å henge sekken på
- Stol
 - Stol som kan justeres
 - Individuelt spesialtilpasset arbeidsstol ved behov
- Digitale hjelpemidler
 - PC, nettbrett, eksternt tastatur og større skjerm
 - Tilrettelegging for syn og hørsel

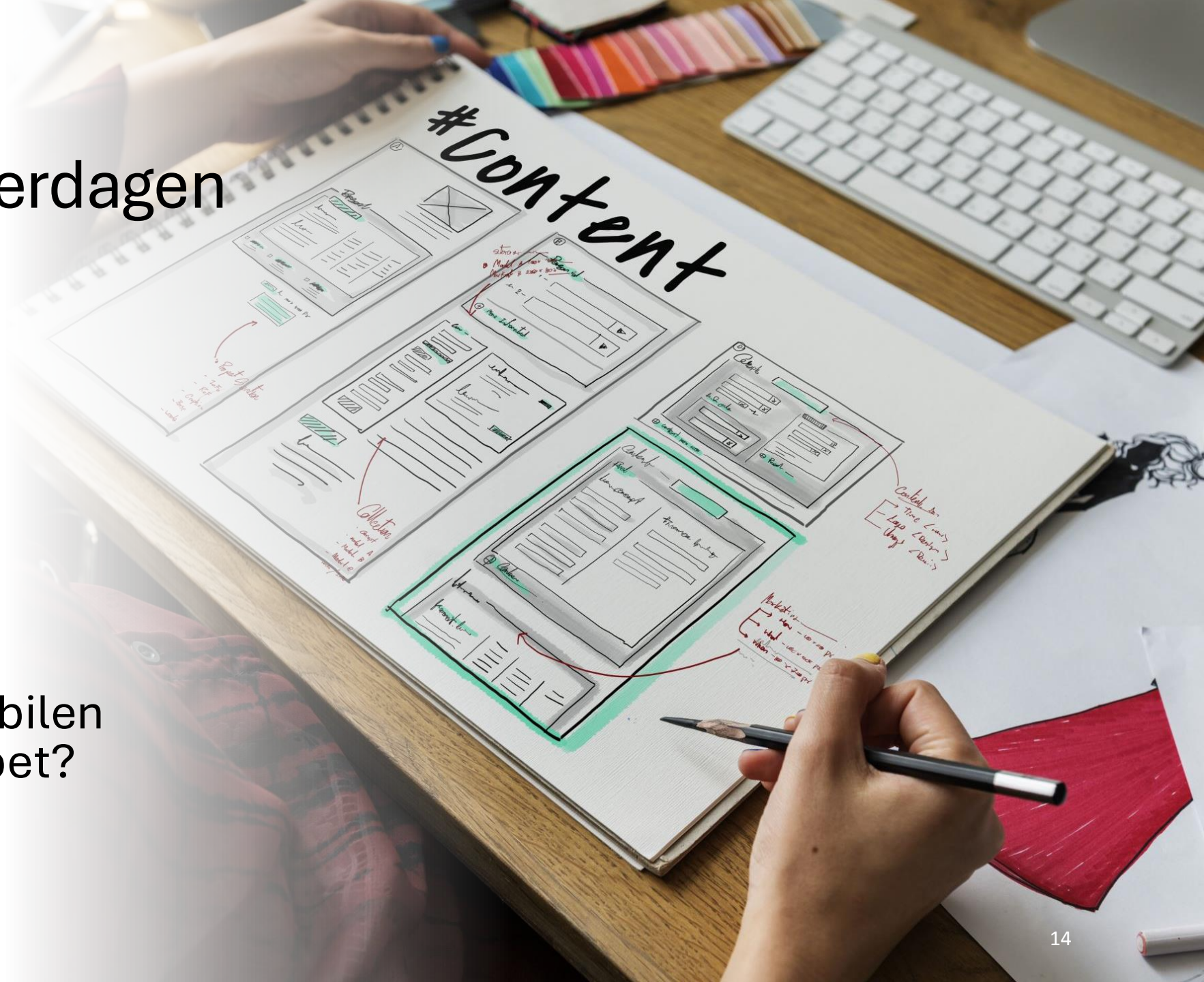
Klasserommet

- Plassering av eleven i klasserommet
- Vurder behov for hvileplass/skjerming
- Utstyr for sansetap og kommunikasjon
- Belysning
- Akustikk
- Plasser fellesutstyr slik at alle kan rekke det

Organisere hverdagen

- Gi forutsigbarhet
 - Planlegge
 - Prioritere
 - Balansere
-
- Kalender - på mobilen eller på kjøleskapet? eller begge?

Pause og hvile

På skolen

I fritiden

**Tryggheten ved at læreren
vet og aksepterer**

**Tryggheten ved at læreren
vet og aksepterer**

Nærvær ved fravær

Medisinsk behandling og oppfølging kan føre til ekstra fravær

- Holde kontakten med skolen og vennene
 - Kommunisere via video med klassen

Utedager og turer

- For lærere:
- Planlegg i god tid; faste aktivitetsdager
- Vurder bruk av hjelpemidler og hvordan de skal fraktes med
- Gå hele veien eller kjøre deler av veien – tilpasse ruten
- Gå til en base, gå turer derfra, istedenfor at alle skal gå samme lange turen

Lovverk om hjelpemidler

- **Folketrygdloven § 10.5-7**

- ”Hjelpemidler til bedring av funksjonsevnen i dagliglivet” (inkl skole).
Nødvendige og hensiktsmessige.

- ”Hjelpemidler til trening, stimulering og aktivisering” (aktivitetshjelpemidler)

- ”Ortopediske hjelpemidler”

- «Stønad til småhjelpemidler» - ca 2075,- (gjelder for 4 år)
- Hjelpemidler søkes og lånes ut fra NAV Hjelpemiddelsentral i fylket
- Individuelle hjelpemidler til bruk i skolen kan tas med ved overgang til ny skole
- Fastmontert utstyr og pedagogisk utstyr må finansieres over skolens budsjett

Aktivitetshjelpemidler – fra NAV

- Aktivitetshjelpemidler er hjelpemidler som er spesielt utviklet for at personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne delta i fysisk aktivitet. Det kan gis stønad til å bedrive aktivitet alene eller sammen med andre.
- Det gis stønad til spesiallaget utstyr og spesialtilpasninger. Det gis ikke stønad til hobbyaktiviteter, vanlig sportsutstyr eller konkurranseutstyr.
- For personer under 26 år dekker NAV utgiftene til aktivitetshjelpemiddelet. Personer over 26 år må betale en egenandel.
- Film om [aktivitetshjelpemidler – teknikkens muliggjørere](#)
- Mer informasjon hos TRS: [Hjelpemidler, tilrettelegging, bil og bolig - Sunnaas sykehus](#)